

© Ros Ribas (foto d'assaig)

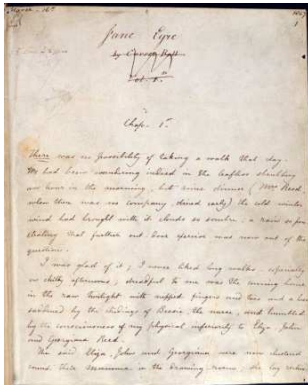
jane eyre

a partir de la novel·la de **Charlotte Brontë**

adaptació **Anna Maria Ricart**

direcció **Carme Portaceli**

Celebrem el 200 aniversari del naixement de la novel·lista anglesa **Charlotte Brontë** amb **Jane Eyre**, la gran heroïna romàntica. Una dona que sap molt bé el que vol, malgrat les convencions de la seva època. Dirigeix el muntatge **Carne Portaceli**.

Charlotte Brontë va escriure **Jane Eyre** el 1847. Signat sota el pseudònim masculí 'Currer Bell', el llibre, una crítica dels patrons victorians de gènere i de classe, es va convertir en una de les novel·les més valorades de la seva època, tant per la crítica com pel públic.

La recepció inicial, però, va comptar amb la dura crítica dels sectors conservadors: lady Eastlake la considerava 'una obra perillosament immoral' i va comentar que si el llibre era escrit per una dona, devia haver perdut de llarg el contacte amb la vida social del seu propi sexe. A banda d'acusar aquesta falta de feminitat, va diagnosticar també un esperit de rebel·lia comparable amb els alçaments obrers, a la demanda del dret de vot per als treballadors i a les revolucions polítiques que s'estenien llavors per tot Europa. La novel·la removia l'opinió sobre com havien d'actuar i comportar-se les dones i suggeria, segons Eastlake, gairebé un ensorrament de l'ordre social. Després de l'èxit de **Jane Eyre**, Charlotte Brontë va revelar la seva identitat al seu editor i es va convertir en un membre respectat de la vida literària londinenca.

[més informació](https://www.google.com/search?q=Jane+Eyre+manuscript&rlz=1C1GCEUW1_1000000000_1000000000_1000000000&oeq=1) goo.gl/c8v4jt

Aquest espectacle forma part del recorregut **Individu i societat** d'aquesta temporada, que continuarà amb:

L'ànec salvatge

de **Henrik Ibsen** adaptació **Marc Artigau, Cristina Genebat i Julio Manrique**
direcció **Julio Manrique** / Montjuïc. del 2 de març al 9 d'abril

Filla del seu pare

a partir de **Hedda Gabler** de **Henrik Ibsen** versió **Aleix Aguilà**
direcció **Pau Miró** cia. **Companyia Solitària** / Montjuïc/Espai Lliure. del 15 al 26 de març

Ivànov

d'**Anton Txékhov** direcció **Àlex Rigola** / Montjuïc. del 27 d'abril al 28 de maig

TEATRE LLIURE GRÀCIA – DEL 23 DE FEBRER AL 26 DE MARÇ

Jane Eyre

a partir de la novel·la de **Charlotte Brontë** adaptació **Anna Maria Ricart**
direcció **Carme Portaceli**

intèrprets

Jordi Collet Blocklehurst, Mason, veí 5 / **Gabriela Flores** Bessie, Helen, Bertha/Antoniette, veïna 4 / **Abel Folk** Rochester / **Ariadna Gil** Jane / **Pepa López** tieta Reed, Srta. Temple, Sra. Fairfax, Lady Ingram, veïna 2 / **Joan Negrié** Dr. Carter, capellà, veí 3, St. John / **Magda Puig** Srta. Scatcherd, Adèle, Blanche, Christophine, veïna 1, Diana, Srta. Rosamond

músics **Alba Haro** violoncel / **Clara Peya-Laia Vallès** piano

espai escènic **Anna Alcuibierre** / vestuari **Antonio Belart** / caracterització **Toni Santos** / il·luminació **Ignasi Camprodon** / moviment i coreografia **Ferran Carvajal** / audiovisuals **Eugenio Szwarczer** / so **Igor Pinto** / música original **Clara Peya**

ajudanta de direcció **Judith Pujol** / ajudanta de vestuari **Maria Albadalejo** / ajudanta d'escenografia **Judit Colomer**

construcció d'escenografia **Guillermo Góngora** i **Pablo Paz** / confecció de vestuari **Goretti Puente** i **Sastreria Cornejo**

producció **Teatre Lliure**

espectacle en català

durada aproximada **2h. sense pausa**

05/03 col·loqui amb la companyia després de la funció

seguiu **#janeeyre** al twitter

espectacle recomanat pel Servei Educatiu del Teatre Lliure

horaris de dimarts a divendres **20:30h.** / dissabte **19h.** / diumenge **18h.**

preus **29€ / 26€** compra avançada / **24,50€** amb descompte (excepte els dies de l'espectador) / **22€** dimarts i dimecres (dies de l'espectador) / **18€** tarifa plana Abonament Espectador / **15€** Carnet Jove i menors de 30 anys

El més fantàstic d'aquest personatge i d'aquesta novel·la és el fet que Jane Eyre, des del seu naixement i sense tenir unes circumstàncies que la portin a ser d'aquesta manera, té dins seu l'instint de superació més impressionant que jo mai hagi llegit. Ja a l'internat de pobres, on l'envien, per treure-se-la de sobre perquè ja s'enfrontava a la injustícia des de ben petita, ella percep la seva incapacitat de deixar-se maltractar en cap dels vessants que el maltractament pogués disfressar-se. La Jane li pregunta a la seva amiga Helen per què es deixa castigar d'aquesta manera. La Helen li respon que ella ha vingut aquí per rebre una educació i que això forma part de l'assoliment d'aquest gran objectiu. I la Jane diu "no seria capaç de suportar aquesta humiliació, jo no ho perdonaria, això. Si tots obeïssim i fóssim amables amb els qui són cruels i injustos, ells no ens tindrien mai por i serien cada cop més dolents. Si ens peguen sense raó tenim l'obligació de tornar el cop, n'estic segura, i ben fort, per deixar clar als qui ho fan que no ho poden repetir".

Jane Eyre és una novel·la escrita l'any 1847 per Charlotte Brontë sota el pseudònim de 'Currer Bell'. Amb el seu nom real, el més possible hagués estat que no els haguessin publicat, ni a ella ni a cap de les seves dues germanes, l'Emily i l'Anne, cap de les novel·les que van escriure. O, si més no, no haurien aconseguit l'èxit que van tenir (no en el cas de l'Emily i els seus *Cims borrascosos*) ni, per tant, la possibilitat de continuar escrivint, que era la passió de totes elles.

Jane Eyre és una finestra a través de la qual Charlotte Brontë ens ensenya la seva visió del món. La Jane opina sobre la diferència arbitrària entre classes i fa especial menció al paper de la dona al món. Ella no deixa mai que ningú oblidi, pel fet de ser pobre o de ser dona, que no és un ser inferior.

Però per sobre de tot, **Jane Eyre** és una obra romàntica on la lluita per la llibertat és l'impuls que guia la protagonista en un món on les dones no la podien assolir. També hi ha, és clar, una gran història d'amor que només es podrà viure quan els dos protagonistes estiguin d'igual a igual, quan l'amor no sigui una presó, sinó un acte de llibertat.

Carme Portaceli

una peça autobiogràfica

La peça conté nombroses referències autobiogràfiques: l'experiència de Jane a l'escola Lowood, on va morir de tuberculosi la seva millor amiga, recorda la de Charlotte a l'escola Cowan Bridge: el fervor religiós hipòcrita del director de l'escola, el Sr. Brocklehurst, es basa en part en el del reverend Carus Wilson, el ministre evangèlic que dirigia Cowan Bridge, i la tràgica mort de tuberculosi de Helen Burns recorda la de dues de les germanes de Charlotte, Mary i Elizabeth, que van tenir lloc en aquest centre. La caiguda de John Reed en l'alcoholisme es basa probablement en la vida de Branwell, el germà de Charlotte Brontë, que es va fer addicte a l'opi i a l'alcohol pocs anys abans de morir. Finalment, igual que Charlotte, Jane Eyre acaba sent institutriu, un punt de vista neutral des d'on observa i descriu les idees i les pràctiques socials opressives de la societat victoriana del segle XIX.

La trama de **Jane Eyre** segueix els patrons del Bildungsroman, és a dir: una novel·la que narra la història de maduració d'una criatura, i que se centra en les emocions i les experiències que l'acompanyen i l'empenyen a arribar a l'edat adulta. A **Jane Eyre**, hi ha cinc etapes diferents de desenvolupament, cada una lligada a un espai particular: la infància a Gateshead, la formació a l'escola Lowood, la feina com a institutriu a Thornfield, la vida amb la família Rivers a Morton i Marsh End (o Moor House), i la trobada i casament amb Rochester a Ferndean. A través d'aquestes experiències, Jane arriba a ser la dona madura que narra la seva pròpia història retrospectivament.

Però la trama Bildungsroman de **Jane Eyre** i l'element de crítica social del llibre es filtren a través d'una tercera tradició literària: la història d'horror gòtic. Com al Bildungsroman, el gènere gòtic va néixer a Alemanya. Es va popularitzar a Anglaterra a les acaballes del segle XVIII, i generalment descriu experiències sobrenaturals, paisatges remots i fets misteriosos, tots plegats destinats a crear una atmosfera de suspens i de por. Les aparicions fantasmals que viu la protagonista, els secrets obscurs i les trames sinistres afegeixen a la història un poderós sentit de la fantasia i del misteri.

una heroïna romàntica

A diferència de les heroïnes dels primers escrits de Charlotte Brontë, el personatge de Jane Eyre exigeix igualtat i respecte. 'Vostè pensa??, pregunta a Rochester, 'sóc un autòmat, una màquina sense sentiments?'. Li parla de tu a tu, 'iguals entre nosaltres'. Alguns elements d'aquesta rebel·lia, però, s'intueixen ja en altres escrits previs de l'autora. A *Visits in Verreopolis* (1830), la noble Zenòbia, profundament erudita, és posada en ridícul per diversos homes. El duc de Wellington suggereix que les dones són 'com els cignes, gracioses dins l'aigua, però quan es vanten de deixar el seu element natural, la llar, tenen un caminar indecorós que permet que tothom se'n rigui'.

A partir d'un cert moment, Charlotte Brontë va començar a dibuixar els seus herois de manera més profunda i en l'esfera Lord Byron, centrant-se en el tema de l'amor i les relacions sentimentals. Els personatges masculins, a la manera de Byron, encarnen la depravació i la brutalitat. Segons Andrew Elfenstein, 'mentre els contes turcs de Byron flirtegen amb la possibilitat que el jo interior pertanyi tant a una dona com a un home, al final de *The Corsair* Byron es reserva el jo interior només per als homes. En els seus poemes, les relacions entre sexes són bastant complexes, però en la versió clònica que en fa Charlotte Brontë se sintetitzen en aquest binomi: els homes dominants aniquilen les dones'.

Amb *Jane Eyre*, Brontë aporta complexitat als seus personatges, sense que n'importi el sexe. Alhora s'hi destaquen els rols establerts socialment. Com a adult, però, Brontë es basa en el clixé de Byron en un esforç per reformar l'*amant demoníac* i els costums socials que permeten que prosperi. D'aquesta manera, arriba més enllà de Byron perquè va més enllà de "flirtejar amb la possibilitat que el jo interior pugui pertànyer a una dona". A través de la reforma de l'heroi i de les heroïnes, afirma de manera decisiva que el jo interior pertany igualment a les dones i als homes.

per saber-ne més

<https://lisa.revues.org/3504#text>

<http://www.bronte.org.uk/the-brontes-and-haworth/jane-eyre>

<https://youtu.be/Y0F-odUoWd4>

<http://kleurrijkbrontesisters.blogspot.com.es>

l'autora

Charlotte Brontë

Thorton (Yorkshire), 1816-1855

Tercera filla de Mary Branwell Brontë i del sacerdot d'origen irlandès Patrick Brunty (posteriorment, Brontë). El 1820, la família es trasllada a Haworth, Yorkshire, on el seu pare fa de vicari. Després de la mort de la mare, el 1821, se'ls afilla la seva tia, Elizabeth Branwell. Els germans, de petits, jugaven a inventar-se i explicar-se històries els uns als altres fent servir els soldadets de plom de Branwell (l'únic noi), que passaven en un regne imaginari anomenat Angria.

El 1824 ingressen a Cowan Bridge, una escola per als fills dels sacerdots, on regnaven unes condicions pèssimes. L'any següent hi moren de tuberculosi les dues germanes grans, Mary i Elizabeth. Charlotte i els altres germans deixen llavors l'escola i tornen a casa del pare i la tia.

En 1832 entra a Roe Head, un centre en el qual va arribar a fer de mestra durant un breu període i on va es va fer amiga, entre d'altres, d'Ellen Nussey i Mary Taylor. Treballa fugaçment d'institutriu per a les famílies Sidgewick i White.

A la primavera de 1840, després d'intentar fundar infructuosament una escola privada i de refusar la proposta matrimonial del reverend Henry Nussey, germà de la seva amiga Ellen, Charlotte i Emily es traslladen a Bèlgica per estudiar idiomes a la Pensionnat Heger de Brussel·les. Allà s'enamora de Constantin Heger, el propietari de l'escola.

El 1846 convenç les seves germanes Anne i Emily d'escriure el volum *Poems*, que totes tres van signar amb els pseudònims 'Currer', 'Ellis' i 'Acton Bell'. Després d'aquesta experiència, les tres germanes continuen escrivint. L'any següent, quan finalment troba editor, Charlotte publica *Jane Eyre*. Després de l'èxit obtingut, seguiran *Shirley* (1849) i *Villette* (1853).

El 1848 ve marcat per la mort d'Emily i de Branwell, i l'any següent mor Anne.

En 1854, Charlotte es casa amb Arthur Bell Nicholls, un sacerdot que treballava amb el seu pare i l'inspirador del cognom dels seus pseudònims.

El 31 de març del 1855, als 38 anys, Charlotte mor.

En 1857 es publica pòstumament *Professor*, la seva primera novel·la, fins llavors inèdita.

la directora

Carme Portaceli

És llicenciada en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona.

Entra al Teatre Lliure l'any 1982 i treballa d'ajudant de direcció al costat de Fabià Puigserver, i també amb Lluís Pasqual. Després d'una llarga trajectòria artística també en solitari, l'any 2005 funda, amb

altres creadors, la Factoria Escènica Internacional, una plataforma orientada a la creació, producció i difusió de les arts escèniques contemporànies impulsada i promoguda per artistes procedents de les diferents disciplines d'aquest sector.

Fa classes de direcció i tallers d'Interpretació a l'Institut del Teatre de Barcelona. Forma part dels membres fundadors de l'Acadèmia de les Arts Escèniques d'Espanya (AAEE) i del comitè organitzador dels Premis Max.

L'octubre del 2016 va ser nomenada directora del Teatro Español de Madrid

últims espectacles teatrals

La rosa tatuada, de Tennessee Williams. Teatro María Guerrero (CDN). 2016.

Només són dones, de Carmen Domingo. FEI i Teatre Nacional de Catalunya. 2015.

El President, de Thomas Bernhard. Teatre Nacional de Catalunya i Temporada Alta. 2014.

Krum (el crosta), de Hanoch Levin. Grec 2014 Festival de Barcelona, FEI i Teatre Lliure. 2014.

Las dos bandoleras, de Lope de Vega. Compañía Nacional de Teatro Clásico. Madrid 2014.

Televisió & Misèria de la II Transició, d'Albert Boronat. Grec 2013 Festival de Barcelona.

El vídeo no el veu ningú, de Martin Crimp. Grec 2012 Festival de Barcelona. Centro Dramático Nacional. 2012.

Els baixos fons, de Maksim Gorki. Teatre Nacional de Catalunya. 2012.

La nostra classe, de Tadeusz Słobodzianek. Grec 2011 Festival de Barcelona i FEI.

guardons

Premi de la Crítica 2008 al Millor Espectacle per *Què va passar quan Nora va deixar el seu home*.

Premi MAX 2007 al Millor Text en Llengua Catalana per *Fairy*.

Premi ADE 2005 a la Millor Direcció per *Sopa de pollastre amb ordi*.

Premi de les Arts Escèniques de la Generalitat Valenciana a la Millor Direcció per *Sopa de pollastre amb ordi* i per *Un enemic del poble*.

Premi de la Universitat del País Valencià a la Millor Direcció per *Un enemic del poble*.

Premi Butaca 2002 a la Millor Direcció per *Cara de foc*.

Premi ADE 2001 a la Millor Direcció per *Solness, el constructor*.

Premi Butaca 1998 al Millor Espectacle i Millor Direcció per *Mein Kampf*.

Premi Serra d'Or al Millor Espectacle 1990 per *La missió*.

més informació

<http://www.carmeportaceli.com>

Jane Eyre al cicle PER AMOR A LES ARTS

Filmoteca de Catalunya / sala Segundo de Chomón

dimarts 28 de febrer / a les 17h.

Projecció de *Jane Eyre*, direcció **Cary Joji Fukunaga**. Gran Bretanya-EUA, 2011. 120'. 35mm. En anglès (VOSC).

Intèrprets **Mia Wasikowska**, **Michael Fassbender**, **Judi Dench**, **Jamie Bell**, **Sally Hawkins**, **Simon McBurney** i **Imogen Poots**.

Jane Eyre, una noia educada en un orfenat i d'infància trista, és contractada per treballar d'institutriu d'una nena.

La mansió aïllada i ombrívola on treballa i la fredor del seu propietari posen a prova la fortalesa de la noia. Tanmateix, a poc a poc, comença a enamorar-se del seu patró. Cary Fukunaga (*True Detective*) realitza aquesta versió exemplar del clàssic romàntic de **Charlotte Brontë** que aporta una exactitud en la reconstrucció de decorats i comportaments que mai no havien tingut les adaptacions prèvies.

Presentarà el film **Abel Folk**, co-protagonista del muntatge *Jane Eyre: una autobiografia*, dirigit per **Carne Portaceli**.

Després de quatre anys i més de cent vint títols projectats, el cicle impulsat per la Filmoteca de Catalunya i el Museu Nacional d'Art de Catalunya amplia el focus més enllà de les relacions entre cinema i pintura. Ara incorporem l'arquitectura, la literatura, la música, la dansa, l'òpera i el teatre sota l'òrbita transversal del cinema.

Ficcions i documentals de diverses èpoques, gèneres i estils aporten la seva mirada integradora al retrat d'artistes, creadors, obres i tendències d'altres disciplines. El resultat és un veritable festival de cinema en trenta-sis sessions i, alhora, un regal per als amants de les arts.

Amb la col·laboració de l'**Auditori de Barcelona**, la **Fundació Mies Van der Rohe**, el **Gran Teatre del Liceu**, la **Institució de les Lletres Catalanes**, el **Mercat de les Flors**, el **Palau de la Música Catalana**, el **Servei de Biblioteques de la Generalitat**, el **Teatre Lliure** i el **Teatre Nacional de Catalunya**,

més informació

<http://www.filmoteca.cat/web/programacio/cicles/per-amor-a-les-arts/jane-eyre>